

via vita

STROKOVNI POSVET DRUŠTVA ZA CESTE SEVEROVZHODNE SLOVENIJE

TRAJNOSTNO UREJANJE PROSTORA IN PROMETA

Razvojni potenciali preoblikovanja uličnih prostorov

Dr. Kaja POGAČAR

Fakulteta za gradbeništvo, prometno inženirstvo in arhitekturo
UM

Maribor, 26. 5. 2016

Ulice so tisti prostori naših mest, ki bodo v bližnji prihodnosti doživeli največ sprememb.

- Fizično in vsebinsko preoblikovanje
- Ulice zavzemajo cca. 80% vseh javnih površin (Mark Lydon)
- Predstavljajo velik delež vseh grajenih površin (1/4)
- CILJ: Prostori namenjeni ljudem - varnost, zdravje, oblikovanje skupnosti, nove vsebine, ...
- Pomen in vloga preoblikovanja uličnih prostorov

ULICE DO ZAČETKA 20. STOLETJA KOT PROSTOR SKUPNE RABE

Strategija Razprava Prosti Tezave Izkušnje
Regulativa
Praksa Mesta Normativi
Ceste Prenova Vozne Ceste
Promet
Naselja Mobilnost Urejanje
Infrastruktura
Nacrtovanje Prometnice Problematika

ULICE DANES – ČLENJEN PROSTOR

Strategija Razprava Prostor Tezave Izkušnje
Regulativa
Praksa Mesta Normativi
Ceste Prenova Vozne Ceste
Promet
Naselja Mobilnost Urejanje
Infrastruktura
Nacrtovanje Prometnice Problematika

PROSTOR ZA VOZILA: 80 %
PROSTOR ZA LJUDI: 20%

SEKTORSKI VIDIKI ULIČNEGA PROSTORA

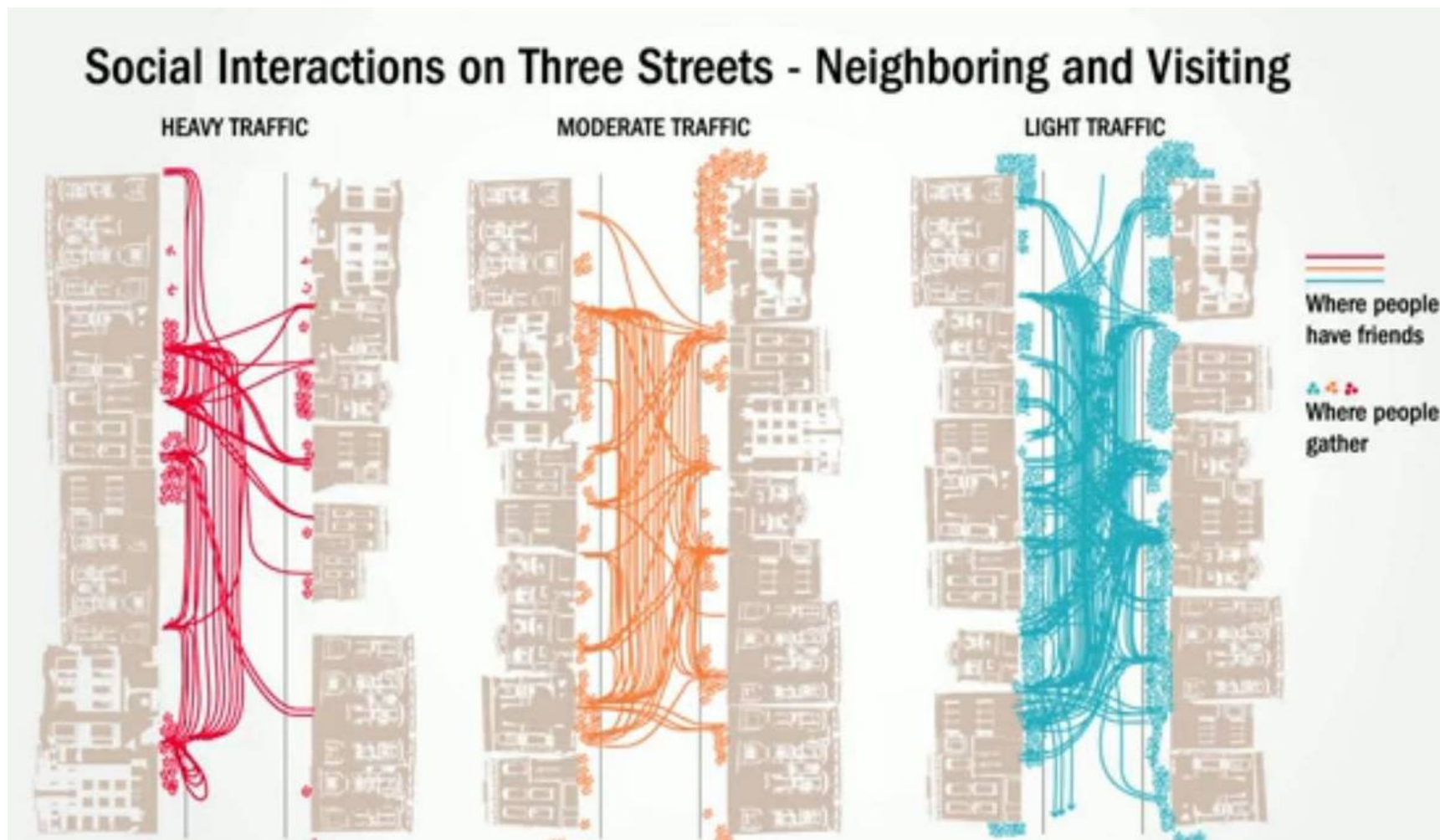
- ulica kot infrastrukturni prostor (prometna in druga komunalna infrastruktura),
- ulica kot arhitekturni prostor (oblikovanje prostora z uličnimi fasadami ter s členitvijo parterja,...),
- ulica kot socialni prostor (prostor za komunikacijo, izražanje, druženje, igro,...),
- ulica kot ekonomski prostor (dejavnosti v obuličnih objektih,...),
- ulica kot naravni ekosistem (naravni elementi v povezavi z grajenim prostorom, odvodnjavanje, zdravstveni vidik,...),
- ulica kot kulturno-zgodovinski prostor (navade, znamenitosti, lokalne specifike, obrti,...),
- ulica kot javni prostor (dostop za vsakogar, manifestacije, prostor demokracije,...)

[illegible]

- STROKOVNI POSVET DRUŠTVA ZA CESTE SEVEROVZHODNE SLOVENIJE

DRUŽBENE POVEZAVE V PROSTORU ULICE

Donald Appleyard, 1981

POTENCIALI PREOBLIKOVANJA ULIC

PROSTOR ZA
VOZILA: 50%

PROSTOR ZA
LJUDI: 50%

nove rabe,
multifunkcio
nálnost,
preoblikova
nje

PRAKSA IN VZORI IZ TUJINE

Cities
Resilient cities

Superblocks to the rescue: Barcelona's plan to give streets back to residents

The Catalan capital's radical new strategy will restrict traffic to a number of big roads, drastically reducing pollution and turning secondary streets into 'citizen spaces' for culture, leisure and the community

Promet - 21%

60% uličnega
prostora za t.i.
'PROSTORE ZA
LJUDI'

$v = 10 \text{ km/h}$

PRAKSA IN VZORI IZ TUJINE

Strategija Razprava Prosti Tezave Izkušnje
Regulativa
Praksa Mesta Normativi
Ceste Prenova Vozne Ceste
Promet
Naselja Mobilnost Urejanje
Infrastruktura
Nacrtovanje Prometnice Problematika

PREOBLIKOVANJE ULIC

Strategija Razprava Prostor Tezave Izkušnje
Regulativa
Praksa Mesta Normativi
Ceste Prenova Videnje
Promet
Naselja Mobilnost Urejanje
Infrastruktura
Nacrtovanje Prometnice Problematika

Union Square, New York

POZITIVNI UČNIKI: enakost udeležencev, zdravje, ekonomija, družbeni vidik, ustvarjanje kraja, okoljski učinki, zadovoljstvo

PRISTOPI / KAKO DO SPREMEMB ?

Change is Hard! Communication is Hard...

**80% of Plans
Are Never
Implemented**

- Kaplan et. Al. (2005), Harvard

TAKTIČNI URBANIZEM, ULIČNE INCIATIVE

- Za dosego cilja je pogosto potrebno bodočo rešitev 'prikazati' kot **model v živo** in sicer z enostavnimi materialnimi sredstvi (kot npr. klopi, korita, markacije, zelenje in drugo) ter novimi in zanimivimi vsebinski sklopi ! (Mark Lydon, npr.: openstreetsproject.org)

SPREMEMBE V ŽIVO (nove vsebine, fizični posegi)

ULIČNE CIVILNE INCIATIVE

Strategija Razprava Prosti Tezave Izkušnje
Regulativa
Praksa Mesta Normativi
Ceste Prenova Vozne Ceste
Promet
Naselja Mobilnost Urejanje
Infrastruktura
Nacrtovanje Prometnice Problematika

1800 uličnih
inciativ v
ROTTERDAMU

opzoomermee.nl

NE/IZVEDENI PROJEKTI ZA MARIBOR

natečaj / naročilo	leto	območje obravnave	status
Kulturno-umetniško središče MAKŠ	2011	2.000.000 ?	neizvedeno
Ureditev območja reke Drave v Mariboru Sklop 1: Nabrežje reke Drave Sklop 2: Nova brv za pešce in kolesarje Sklop 3: Nova Umetnostna galerija Maribor	2010	546.000 327.000 847.000	neizvedeno S1 in S2: pripravljena projektna dokumentacija S3: prevera na novi lokaciji
Ureditev širšega območja Glavnega trga v Mariboru ter paviljon Stari peron	2010	528.000	neizvedeno / pripravljena projektna dokumentacija
Akvarij - Terarij	2009		neizvedeno
Ureditev Rotovškega trga z Rotovžem in Mariborsko knjižnico	2008	1.055.000	neizvedeno
Ureditev Mariborskega otoka in levega pritoka reke Drave	2008		neizvedeno
Prizidek Mestni občini Maribor	2006		neizvedeno
Ureditev območja KC Pekarna	2005		večina neizvedeno / samo eden od 5 objektov je bil izveden
Studenška brv čez reko Dravo v Mariboru	2004		Izvedeno 2008
Lutkovno gledališče Maribor	2004		Izvedeno 2010
Tržnica Maribor	2002		Izvedeno 2008
Multipleks Maribor	2001		Izvedeno 2004
Nogometni stadion Ljudski vrt	1998		delno izvedeno 2008
Ureditev Slomškovega trga	1997		neizvedeno
Ureditev Trga Leona Štuklja	1996		Izvedeno 2011
Medicinska Fakulteta / brez natečaja			Izvedeno

PREOBLIKOVANJE KOROŠKE CESTE V MARIBORU

KOROŠKA CESTA od leta 1250 – “Koroška cesta, ki ji lahko rečemo kar mati vseh mariborskih mestnih cest, je bila prva načrtno zasnovana ravna pot v mestu Maribor.” dr. Igor SAPAČ

STANJE 2015

NATEČAJ ZA PREUREDITEV KOROŠKE CESTE (MX-SI architects, Boris Bežan & sodelavci 2010)

Strategija Razprava Prostor Težave Izkušnje
Regulativa
Praksa Mesta Normativi
Ceste Prenova Vrednotenje Ceste
Promet
Naselja Mobilnost Urejanje
Infrastruktura
Nacrtovanje Prometnice Problematika

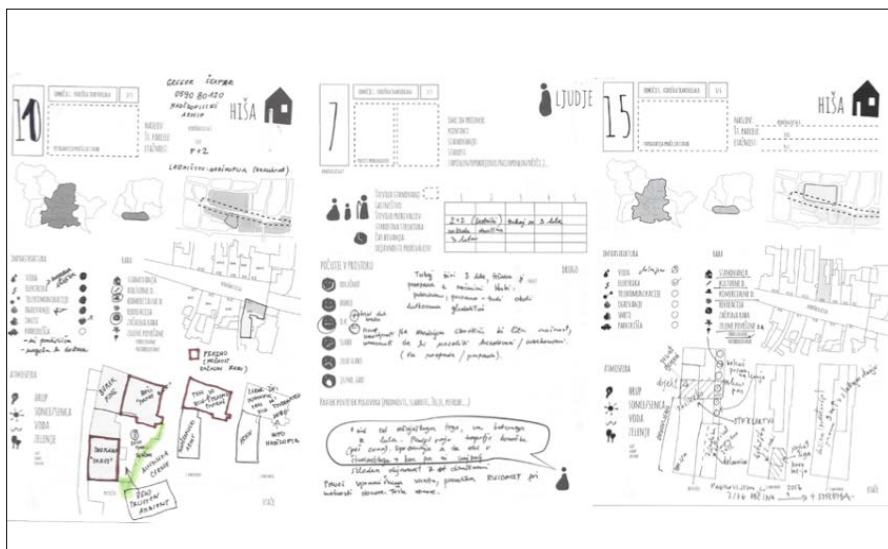
GLAVNI TRG KOT PROSTOR SKUPNE RABE - 1960

Strategija Razprava Prosti Tezave Izkušnje
Regulativa
Praksa Mesta Normativi
Ceste Prenova Vizualizacije Ceste
Promet
Naselja Mobilnost Urejanje
Infrastruktura
Nacrtovanje Prometnice Problematika

PROCES

- ‘Actors of urban change’ – projekt ŽIVO MESTO
- ‘Po kreativni poti do praktičnega znanja 2’ (Koroška cesta)
- Analiza in intervjuji “Nič me ne moti, pa tudi nič mi ni všeč”
- Srečanja stanovalcev in lastnikov (več kot 23 srečanj)

3 URBANI HEKATONI 3 x 2 dni v jan., apr. in okt. 2015

JULIJ 2015 – ULICA ZAPRTA ZA PROMET ZA 1 DAN

“Počutim se kot v Ljubljani” in “Tu je kot na morju”

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI, september 2015

September 2015 – začasno preoblikovanje ulice & monitoring prometa

JAVNA RAZPRAVA _ PRO & KONTRA

Zaustano obdobje mesto jedro v povezavi z drugimi deli in sosednjimi mestoma postajajo v ospredje prostorskih rešitev arhitekta (Alexandra Tvrljakidou)

Ker jim ni vseeno, županu pošiljajo pismo

Poziv udeležencev tretjega urbanega hekatona in akterjev Koroške ceste Mestni občini Maribor, naj se loti strateškega razvoja mesta in ožvižanja starega mestnega jedra

MITA SAGAJ

Z odprtim pismom in pozivi Mestni občini Maribor (MOM) udeleženci obkroškega tretjega urbanega hekatona, preprosti, da lahko vsaj nekaj naredi o več kot vsaki zase, odaj ute- ničev odložitve. Namet, da županu, podpirajo in priporočajo občin- ske službe poročali k ukrepom za bojiti hiti Maribor.

Tokratni Urban hekaton ni po- strege le z uradno predstavljajo re- zultate monitoringa prometa v času tridesetnega potovanja zaprtja Ko- roške ceste, povprečje pa z diska- sijo prometnih strokovnjakov, po- za tudi s spoznanji, da posamezne službe MOM dve finančni zapo- vi in volji vodstva ne morejo spre- mjeti niti na pa do policije niti na pro- meji pa z zapornimi javnega reda in mira. Fajvalski mesta so pomagali re- šitve, in udeleženci urbanega heka- tonu menijo, "da je vloga MOM in njenih služb v obliki pisma na obvladane mesta in starega mestnega jedra Ma- ribor".

Preverili smotnost izvedbe in iz- dejalni rešitve.

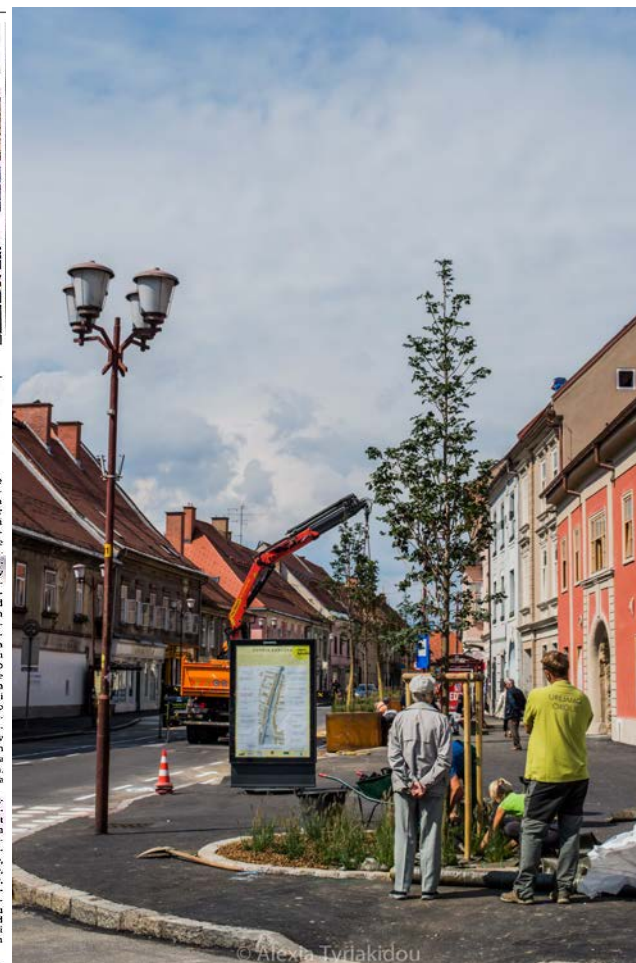
me in zagotovi realna tiso dolgoročne strategije obvladovanja starega mestne- ga jedra" in da "čim prej pripraviti in lahko nasamo preprosti in prosti- dihi posameznik v sklopu mestnega jedra" in da "čim prej pripraviti in lahko nasamo preprosti in prosti- dihi posameznik v sklopu mestnega jedra" in da "čim prej pripraviti in lahko nasamo preprosti in prosti- dihi posameznik v sklopu mestnega jedra".

Izboljšati komunikacijo občin- s skupnostmi

Za izboljšano komunikacijo med občino in skupnostmi bodo ključne vzpostavite tako imenovanih odprtih pisarn

"da po korakih nadaljuje urejanje prometnih razmer na Lenu. Koro- ški cesti in drugih cestah in ulicah stoji prometni prometni razmer- vključeni ulicami, trgi in cestami mesta v skladu z b. znanimi dolo- ni pravici". Kot močne takratni ukrepe razvoja prostora po- stoji razpisne listine prometne v obli- rozen mestnem arhitekti, postavitve več listinskih ovi, postavitve nad- zora izvajanja ukrepov za zagota- vljanje varnosti v prometu, prepro- trazičnega prometa po oviski in obremenjenosti prometnih, prepro- tivne karte za preprota ve dele- lektorcem v prometu, preprota pa radi zagotavljanje javnega reda in mira u. podavni in ponovi, kar je po- manjši stanovalec Koroške že dila- čna pred problem motnega življenja in relaciji Mariborska ulica-Glavni trg. Med drugimi ukrepi predlagajo dolgoročne strategije "opratne javne" go prometnega prometa, pa tudi pre- aktivne sečevsi prometnih potreb v mesta, pri čemer osamljenju predmetu zagotavljanje parkirnih mest, javnega prevoza, dolgoročne takšne, pedon- kolezarskih cest in razvoj potreb za vsaj petnajst let.

Preprota in da mora MOM za iz- vajanje vsaj navedenih nalog zago- totiti tudi ustrezno organizirano službo, preprota in podavni na prostorski stroki, ki bo ločilo lahko ne- mogoče začeti reševati številne ob- sedne in pereče prostorske probleme, na primer odvajanje naravnih Džave, urejanje in obvladovanje teroz in sil- dokovna razrešitev težav in opode- likov bodice vloga Mestne igrnice, me- stnega parka. Po vključitvi meseca bodo za izboljšano komunikacijo med Mestno občino Maribor in skupnosti ključne vzpostavite tako imenovanih odprtih pisarn.

© Alexia Tvrljakidou

KAKO NAPREJ ?

Strategija Razprava Prosti Težave Izkušnje
Regulativa
Praksa Mesta Normativi
Ceste Prenova Vozne Ceste
Promet
Naselja Mobilnost Urejanje
Infrastruktura
Nacrtovanje Prometnice Problematika

NADALJNJE UMIJRANJE PROMETA

OBČASNO ZAPIRANJE ULICE + DOGODKI

OSVEŠČANJE IN JAVNA DISKUSIJA, PRENOVA 2017 ??

- STROKOVNI POSVET DRUŠTVA ZA CESTE SEVEROVZHODNE SLOVENIJE

